

REPORTÁŽ

Když je člověk otevřená kniha

V kavárně Odé to dnes odpoledne žije. Poznám to už letným pohledem skrz okno vedoucí do Hrnčířské ulice. Vcházím do dveří a hned se mě ujmá knihovnice. „Ahoj, přečti si pravidla a vyber si knihu. Nebo si chceš nejdřív projít anotace?“ Nechci. Ráda se při čtení rozhodují už podle titulu. Za chvíli mě odvádí za knihou s názvem Romský sociální pracovník. Odvádí, nepodává mi ji. Autobiografické příběhy na události Živá knihovna pořádané olomouckou neziskovkou ARPOK totiž vypráví lidé z masa a kostí. I tak ale v pravidlech stojí, že svou knihu nesmíte polít ani na ni nadrobit.

Robert Sutový je upravený mladý Rom, který sociálního pracovníka dělá od roku 2003. Smy-

slem jeho života se stalo inspirovat další mladé Romy ke studiu. V Hranicích na Moravě vede spolu s dalšími dobrovolníky kroužek, kde připravuje romské děti na studium na učilištích, středních i vysokých školách. Motivuje je z vlastní zkušenosti, sám má bakalářský titul a nadále se vzdělává. „Romové nechávají veškeré rozhodování na dětech. Když přijde druhák za rodiči a řekne, že nechce chodit do školy, nikdo mu nebrání. To je trošku špatně. Ale naopak je skvělé, že mají podporu v tom, co chtějí. Když přesvědčím dítě, aby šlo studovat, rodiče ho podpoří.“

Jeho kroužek slaví úspěchy, šest „jeho“ dětí momentálně studuje na vysoké škole a další tři se letos hlásí. Uskávám ledové kávy a přemítám nad

tím, že listovat Robertem je opravdu jako listovat knihou, akorát rejstřík ovládáte hlasem a z poznámky pod čarou může na vaše přání vyrůst celá nová kapitola.

Robert mi otevřel pohled na problematiku dětí z ghatt z úplně jiné strany a zbořil hned několik předsudků. Za všechny třeba ten, že Romy nezajímají názory ne-Romů. „Kdybychom šli za nimi my dva, bylo by to ideální. Vy jste žena ne-Romka, já jsem Rom a ještě muž. Nesmíte jim ale lhát. Oni lež snadno vycítí.“

Práce se stereotypy je hlavní myšlenkou celé Živé knihovny, což mi potvrzuje po skončení Robertovy výpůjční lhůty organizátorka Zuzana Švajgrová. „Lidé sem přijdou a říkájí si, jak jsou bez předsudků. Ale nakonec zjistí, že je stejně mají. A možná je lepší si to přiznat a něco s tím dělat, než tvrdit: já nejsem rasista, ale vadí mi tihle a tihle.“

Mnou vypůjčený Robert byl jednou z osmi dostupných knih. Nebýt těsně před uzávěrkou, rozhodně bych se začela ještě do lákavých titulů Těžký dyslektik úspěšným podnikatelem, Anarchista nebo Migrant ze západu.

Organizace ARPOK, která se zabývá rozvojem vzděláváním dětí i dospělých, letos Živou knihovnu pořádala podruhé. Dle ruchu v kavárně to ale rozhodně nebude ročník poslední. Když odcházím, jsou všechny knihy vypůjčené a ještě na nich visí další rezerváčky. Tak je to s bestsellery vždycky.

Knih Robert (vlevo) čeká na hlasové pokyny svého čtenáře.

Text a foto: Denisa Gumbírová

ZAJDĚTE

Olomoucké čtení při měsíčku

Jste romantikové tělem i duší a máte blízko k literatuře? Nechte 13. května večer svou rozečtenou knížku doma. Že to nedává smysl? Ale ano, pokud tedy své vyhráté křeslo vyměníte za olomoucká muzea a náměstí. Právě na těchto místech totiž bude probíhat olomoucká Noc literatury. Tato celorepubliková čtenářská akce se v Olomouci letos uskuteční již podruhé. Cílem jejích organizátorů je rozšířit čtenářskou základnu, překonávat kulturní i jazykové bariéry a ukázat, že literatura je dnes stále populární. To vy už jistě dobře víte, přesto byste si čtení při měsíčku neměli nechat ujít.

Noc literatury proběhne například v atriu Vlastivědného muzea, foyeru Knihovny města Olomouce nebo také u Arionovy kašny na Horním náměstí. V Arcidiecézním muzeu jej zahájí herec Moravského divadla Vojtěch Lípina,

Noc literatury letos přinese zajímavé autory.

Foto: Veronika Krejčí

kteří od 19 hodin přednese ukázkou z knihy Koschekova loutka Afonso Cruze. Členové divadelního souboru, mezi nimi také samotný ředitel Pavel Hekela, budou předčítat i další díla. Těšit se můžete třeba na literární práci Wolfganga Herr-

dorfa nebo Paula Colize.

Četba nového úryvku začíná na konkrétních stanovištích každou celou hodinu počínaje sedmou, poslední startuje v deset hodin večer.

Hana Jínová